

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, БІОЕТИКИ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
«ОДЕСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ЗДОРОВ'Я»
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ І ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПСИХОСІНЕРГЕТИКИ ТА АЛЬФОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної наукової конференції

ЛЮДИНА ЯК ЦІЛІСНІСТЬ: ЛЮДСЬКЕ, ПОЗАЛЮДСЬКЕ, НАДЛЮДСЬКЕ

УДК 111.32:159.923(043.2)
Л 937

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Одеського національного медичного університету
(протокол № 5 від 25 січня 2024 р.)

Редакційна колегія:

Доннікова І. А. - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії Національного університету «Одеська морська академія»;

Кривцова Н. В. - кандидат психологічних наук, President of the International Academy of psychosynergetics and alphalogy, голова Товариства дослідників МАПА, керівник психологічної служби Одеського національного медичного університету;

Лазор Н. В. – старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету;

Ляшенко Д. М. – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії Національного університету «Одеська морська академія», доцент кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету;

Медянова О. В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної психології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Мокрієнко Е. М. – старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету;

Терзі О. О. – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри Національної безпеки інституту безпеки ПрАТ «ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом"»

Відповідальний редактор:

Ханжи В. Б. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету.

Рецензенти:

Дунаєва Л. М. – доктор політичних наук, професор, декан факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Варинська А. М. - кандидат філологічних наук, професор, завідувачка кафедри українознавства Національного університету «Одеська морська академія».

Л 937 Людина як цілісність: людське, позалюдське, надлюдське: Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції (19 жовтня 2023 р., м. Одеса) / Одеськ. нац. мед. ун-т, каф. філософії, біоетики та іноземних мов, Міжнародна академія психосінергетики та альфології та ін. ; ред. кол. : В. Б. Ханжи (відп. ред.) та ін. – Одеса, 2024. – 294 с.

У збірнику матеріалів запропоновано міждисциплінарний погляд на актуальні проблеми буття людини, а також її можливих поза- та надлюдських перспектив. Представлено результати осмислення людини як цілісності через зіставлення філософських, соціально-гуманітарних і природничо-наукових підходів. Окремою рубрикою висвітлено матеріали круглого столу, присвяченого діяльності Брюссельської наукової школи. Для дослідників питань людського існування та самовдосконалення.

Матеріали опубліковані в авторській редакції.

Редакційна колегія не завжди поділяє позиції авторів. За точність, достовірність та коректність викладеного матеріалу всю відповідальність несуть автори.

© Автори матеріалів, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СУЧАСНОГО ЗНАННЯ	6
VERGELES K.M., KULISH P.L., SHKOLNIKOVA T.Y., VERGELES T.M. A PERSON IN THE SOCIO-CULTURAL SPACE: TODAY'S CHALLENGES.....	6
НАРБУТОВА Т.Є., Спаський І.Д. ЦІЛІСНІСТЬ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ КОГНІТИВНОЇ НАУКИ	12
ПЕТИНОВА О.Б. ФІЛОСОФСЬКІ КОНТЕКСТИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЖІНКА, ЧОЛОВІК ТА БЛИЗНЮКОВІ ПОЛУМ'Я	15
ПОПЛАВСЬКА Т.М., Стойкова К.М. АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ГЕНДЕРНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ.....	18
RAIKHERT K. AXIOLOGY AND HEURISTICS.....	23
STELA SPÎNU THE INFLUENCE OF XENOCENTRISM ON STUDENT'S COMMUNICATION IN A MULTICULTURAL ENVIRONMENT.....	27
СВІТЛИЦЬКА В.Р. АРХЕТИП ВЕЛИКОЇ МАТЕРІ: СУЧАСНІ КОНТЕКСТИ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	33
ТКАЧЕНКО К.В. ЛЮДИНА ТА ЇЇ ІДЕНТИЧНІСТЬ: МОВНЕ ПИТАННЯ НА ПРИКЛАДІ КОРИННИХ НАРОДІВ КИТАЮ	36
ФЕДОРОВА І.В. ПРОБЛЕМИ ТРАНСГУМАНІЗМУ НА ТЛІ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ.....	39
МЕТАФІЗИЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО ЛЮДСЬКОГО, ПОЗАЛЮДСЬКОГО, НАДЛЮДСЬКОГО	44
ВАСТЬЯНОВ Р.С. ФІЛОСОФСЬКІ КАТЕГОРІЇ В РОЗУМІННІ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ ПРО ХВОРОБУ ЛЮДИНИ. МОНОМОРБІДНІСТЬ ТА КОМОРБІДНІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЇ В КЛІНІЧНІЙ МЕДИЦИНІ.....	44
ДОННІКОВА І.А. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СИМУЛЯЦІЯ ЛЮДСЬКОГО	53
ЗУБАРЄВ О.С. МАХАТМА ГАНДІ ПРО НЕНАСИЛЬСТВО, ІСТИНУ ТА ЛЮДСТВО	56
KOROLKOV M.O. PLATO'S POSSIBLE SOLUTION OF THE MIND-BODY PROBLEM.....	59
ПУНЧЕНКО О.П., Пунченко Н.О. СУЧАСНА АНТРОПОЛОГІЧНА КРИЗА: СУТНІСТЬ І ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ	65
ХМІЛЬ Т.В. ЦІЛІСНІСТЬ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОГЛЯДНИХ ПАРАДИГМ.....	71
ПРОБЛЕМИ ЦІЛІСНОСТІ ЛЮДИНИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ. ЛЮДИНА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	74
БУСЛАЄВА В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЯВІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАХИСТІВ У ОСІБ, ЩО ЗАЗНАЛИ ВПЛИВ ВІЙНИ	74
GULMIRA SPICER SHAMANISM AND SHAMANIC RITUALS IN MODERN APPLIED PSYCHOLOGY	80
КНЯЗЬКОВА В.Я., СКОРОХОДОВА Ю.В. МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ТА ЙОГО ПІДТРИМКА ПІД ЧАС ВІЙНИ	87
ЛЕВИЦЬКА А.І. ІМПАКТ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: РОЛЬ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВІДНОВЛЕННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЦІЛІСНОСТІ.....	92

Жмай О.В., Сорочан К.В., Івасик Я.С. РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	95
ЧАСОВІ АСПЕКТИ ЛЮДСЬКОГО ІСНУВАННЯ.....	99
Ляшенко Д.М. ЛЮДСЬКА ЧАСО-СВІДОМІСТЬ VS. МАШИННА «СВІДОМІСТЬ»: СПРОБА ФЕНОМЕНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ	99
Ханжи В.Б. «СХОПЛЕННЯ-3-ТЕПЕР» ТА НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ ЧАСОВИХ МОДУСІВ У ВЧЕННІ Е. ГУССЕРЛЯ: ВІДГУК У РЕКОНСТРУКЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ АНТРОПНОГО ЧАСУ	118
АНТРОПОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ. ЗДОРОВ'Я ТА ЙОГО СКЛАДОВІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	123
BANARI ION PETRU ETHICAL INTERPRETATIONS ON THE APPLICATION OF THE PRINCIPLE OF VULNERABILITY IN CLINICAL ACTIVITY.....	123
Данилко М.В. СОЦІОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ	126
СОЛОСARU VIOREL PAVEL ETHICAL AND MEDICAL ASPECTS OF THE ACTIVITIES OF MEDICAL WORKERS IN PENITENTIARY INSTITUTIONS	130
Ляшенко-Щербакова В.В. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	135
Марічереда В. Г., Борщ В.І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ МЕХАНІЗМИ МЕНЕДЖМЕНТУ РИЗИКІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПЕРИНАТАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ.....	137
Одинець О.А. СИСТЕМА «ЗДОРОВ'Я-ХВОРОБА» В КОНТЕКСТІ ЦІЛІСНОСТІ БУТТЯ ЛЮДИНИ	142
OJovanu VITALIE ION ESSENTIAL SUBJECTS IN THE STUDY OF VULNERABILITY IN DIFFERENT CATEGORIES OF PATIENTS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA. BIOETHICAL ASPECTS.....	147
RUBANOVICI LUDMILA PETRU THE PRINCIPLE OF VULNERABILITY IN THE BIOMEDICAL FIELD	150
Харченко Н.В., Ковбаса К.І. ЗДОРОВ'Я ЯК ПИТАННЯ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА	155
ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ. ТРАНСФЕСІОНАЛІЗМ: ПОТЕНЦІАЛ САМОЗДІЙСНЕННЯ ОСВІЧЕНОЇ ЛЮДИНИ	158
Кривцова Н.В. КУЛЬТУРА “UZER”СТВА І МЕТОДОЛОГІЧНЕ ХАКЕРСТВО ЯК ІНДИКАТОРИ ЗРІЛОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДОСЛІДНИКА, СХИЛЬНОЇ ДО ТРАНСФЕСІОНАЛІЗМУ. ЧАСТИНА 1	158
Жмай О., NELIN I. MANAGING BURNOUT IN THE WORKPLACE.....	166
ЮРИДИЧНИЙ ВИМІР МЕЖ ЛЮДСЬКОГО ІСНУВАННЯ І ДІЯЛЬНОСТІ	171
Криворучко В.О. ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКІВ	171
Москалюк А.Ю. ІНІЦІАЦІЯ ПРОЕКТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ – КРОК УСВІДОМЛЕННЯ НЕОБХІДНОСТІ БЕЗПЕКИ.....	175

Терзі О.О., Шпак І.В. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	178
ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ	183
Горь-Гаврильченко І.В. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЩО СТИМУЛЮЮТЬ РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	183
Каранфілова О.В., Трандафір В.О. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	186
Лазор Н.В., Мокрієнко Е.М. ПОДОЛАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	195
Медянова О.В., Шень Вей КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ.....	199
Нагачевська С.В. ДИСТАНЦІЙНЕ ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	205
Русалкіна Л.Г. ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПЕДАГОГІКИ І ФІЛОСОФІЇ.....	208
Савусін М.П. ГУМАНІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ В ВУЗІ.....	211
Смирнова О.В. МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ .	233
Левицька А.І. РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ АНТРОПОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ.....	236
Чекална М.М. СУЧАСНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК НОВА ПІДПРИЄМНИЦЬКА ФІЛОСОФІЯ: ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЛІДЕРА.....	251
Жмай О.В., Чернова Т.М., Сабат А.А. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ТА ТЕОРІЙ НАВЧАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	255
МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ КРУГЛОГО СТОЛУ, ПРИСВЯЧЕНОГО ДІЯЛЬНОСТІ БРЮССЕЛЬСЬКОЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ.....	261
Єршова-Бабенко І.В., Шинкевич О.С., Козобродова Д.М. ЦИФРОМІРНІСТЬ - НОВИЙ ВИМІР «ЦІЛОГО В ЦІЛОМУ», НЕ ПРИРОДА, НЕ ЛЮДИНА	261
Єршова-Бабенко І.В. ПРЕЗЕНТАЦІЯ МОНОГРАФІЇ «ПСИХОМІРНІСТЬ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ ПОВЕДІНКИ».....	267
Єршова-Бабенко І.В. ПАМ'ЯТІ НАШИХ ВЧИТЕЛІВ. ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ЗСУВ ...	272
Козобродова Д.М. ПРИНЦИП НОВІТНЬОГО ХОЛІЗМУ «ЦІЛЕ-В-ЦІЛОМУ» У ПОБУДОВІ КОНЦЕПЦІЇ ПСИХОМІРНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	282
АВТОРИ МАТЕРІАЛІВ	285

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Терзі Олена Олександрівна

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри Національної безпеки інституту безпеки
ПрАТ «ВНЗ “Міжрегіональна академія управління персоналом”»*

Шпак Ігор Вікторович

*доктор медичних наук, доцент,
професор кафедри акушерства та гінекології
Одеський національний медичний університет
Директор КНП «Пологовий будинок 5» ОМР*

Система національної безпеки традиційно розуміється як складний полірівневий комплекс заходів та інституцій, який сформований під впливом зовнішніх та внутрішніх чинників. Інституційно він являє собою сукупність державних та недержавних організацій, основною метою яких є захист прав та свобод громадян України, а також основних цілей суспільства від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Сучасний стан України як незалежної, демократичної та правової держави потребує у межах реалізації політики національної безпеки прагнення країни реалізовувати національні інтереси у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Зазначене стосується і сфери охорони здоров'я. І хоча вказана сфера не завжди розглядається як частина чи об'єкт національної безпеки, фахівці у багатьох сферах переконані, що ці два явища тісно пов'язані між собою. Запобігання поширенню інфекційних захворювань і зміцнення глобального здоров'я все частіше розглядаються як шляхи, які сприяють стабільності країни та її національній безпеці.

Центральна категорія нашого дослідження інтегрує сутнісні характеристики таких понять, як «національна безпека» та «охорона здоров'я».

Послідовне розкриття змісту вказаних дефініцій дозволить повно та глибоко з'ясувати сутнісні особливості охорони здоров'я як об'єкта національної безпеки України.

У Законі України «Про національну безпеку» національна безпека визначається як «захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз» та спрямована на дотримання національних інтересів України, тобто «життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян» [1].

Правова доктрина містить велику кількість підходів до розуміння національної безпеки, більшість з яких зводиться до визначення її як стану захищеності особи, суспільства та/або держави від різноманітних загроз внутрішнього чи зовнішнього характеру.

Національна безпека – захищеність життєво важливих національних інтересів, за якої забезпечуються своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація загроз вказаним інтересам у різних сферах життєдіяльності людини, суспільства та держави [2, с.13]. О.Власюк зазначає, що у широкому розумінні національна безпека України – це спосіб самозбереження українського народу, який досяг рівня організації у формі незалежної держави. Національну безпеку України автор визначає як систему державно-правових і суспільних гарантій стабільності життєдіяльності та розвитку українського народу загалом та кожного громадянина зокрема, захист їхніх базових цінностей і законних інтересів, джерел духовного та матеріального розвитку від можливих реальних і потенційних, внутрішніх та зовнішніх загроз [3, с. 25]. Ще одним підходом до визначення досліджуваного поняття пропонують Н.Нижник, Г.Ситник та В.Білоус, які розглядають національну безпеку України як сукупність взаємопов'язаних елементів, різнорідних за функціональними

сферами, важливими складовими якої є політична, економічна, екологічна, технологічна, воєнна та інформаційна безпека [4, с.21].

В юридичній науці традиційно виокремлюють такі об'єкти національної безпеки: людина і громадянин — їхні конституційні права і свободи; суспільство — його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси; держава — її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність.

Важливе місце серед вказаних об'єктів займає сфера охорони здоров'я. Даний факт підтверджується й окремими нормативними актами. Так, зокрема, Стратегія національної безпеки України – основний документ довгострокового планування, яким визначаються основні напрями державної політики у сфері національної безпеки – встановлює, що одним із пріоритетних напрямів забезпечення національної безпеки є розвиток людського капіталу України, зокрема через модернізацію освіти і науки, охорони здоров'я, культури, соціального захисту [5].

Поняття «охорона здоров'я» розкривається як на рівні законодавчих актів так і у правовій доктрині. Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» в ст. 3 категорію «охорона здоров'я» наведено як систему заходів, спрямованих на збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності й соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя [6].

О. Проневич вказує, що поняття «охорона здоров'я» має полісемантичний характер, оскільки охоплює як медицину, так і низку інших сфер державної відповідальності, що мають відношення до забезпечення фізичного і психічного здоров'я людей, їх соціального благополуччя й активного довголіття [7, с.158].

В межах попередніх наукових досліджень нами було визначено, що у загальному розумінні охорона здоров'я є важливою галуззю держави, метою якої є організація та забезпечення довготривалого активного фізичного та

психічного життя людини, надання доступної медичної допомоги населенню; у вузькому – системою взаємопов'язаних і взаємозалежних заходів політичного, правового, організаційного, фінансового, соціально-економічного, медичного характеру, що спрямована на збереження здоров'я людини та населення [8, с.93].

Отже, розвиток системи охорони здоров'я безпосередньо впливає на найважливіші показники життя, саме тому вказана сфера має розглядатися як стратегічна та одна з найбільш пріоритетних в контексті забезпечення національної безпеки. Визнання сфери охорони здоров'я об'єктом національної безпеки сприятиме економічному розвитку та запобіганню політичній нестабільності в державі, що, як правило, є основними мотивами політики національної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про національну безпеку: Закон України від 21.02.2018 № 2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Глобальна та національна безпека: словник-довідник / уклад.: Г.П.Ситник, О.І.Пошедін, М.М. Шевченко, С.П.Завгородня, М.Г.Орел; за заг. ред. Г.П.Ситника. К.: НАДУ, 2016. 164 с.
3. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. К. : НІСД, 2016. 528 с.
4. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку) / Н. Р. Нижник, Г. П. Ситник, В. Т. Білоус : навч. посіб. / за заг. ред. П. В. Мельника, Н. Р. Нижник. Ірпінь : [б. в.], 2000. 304 с.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України": Указ Президента України від 14 вересня 2020 року URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020?find=1&text=%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD+#w1_9

6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
7. Проневич О.М. Охорона здоров'я населення як сфера адаптації законодавства України до актів *acquis communautaire*. *Вісник ХНУВС*. 2017. № 2 (77). С. 155–164.
8. Терзі О.О. Концепція адміністративно-правового забезпечення охорони здоров'я в Україні: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. К., 2021. 478 с.

АВТОРИ МАТЕРІАЛІВ

Banari Ion Petru, PhD, Associate Professor of the Philosophy and Bioethics Department, Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy, (Republic of Moldova, Chişinău)

Cojocaru Viorel Pavel, PhD, lecturer of the Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy (Republic of Moldova, Chişinău)

Korolkov Mykola Olehovich, cadet, National University “Odessa Maritime Academy” (Ukraine, Odesa)

Nelin Ievgen, student, Odessa National Medical University (Ukraine, Odesa)

Ojovanu Vitalie Ion, PhD, Doctor Habilitate, Associate Professor, Head of the Philosophy and Bioethics Department, Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy (Republic of Moldova, Chişinău)

Raikhert Kostiantyn, Ph.D. in Philosophy, Associate Professor, Department of Philosophy, Odesa Mechnikov National University (Ukraine, Odesa)

Rubanovici Ludmila Petru, PhD, Associate Professor of the Philosophy and Bioethics Department, Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy (Republic of Moldova, Chişinău)

Spicer Gulmira, Inner Energy Coach, psychotherapist, family&systemic constellations facilitator (ISCA Reg.) (UK, England, London)

Spînu Stela, PhD, Associate Professor of the Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy (Republic of Moldova, Chişinău)

Борщ Вікторія Ігорівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Буслаєва Владислава Валеріївна, студентка, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна, Одеса)

Вастьянов Руслан Сергійович, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри загальної та клінічної патологічної фізіології імені В.В. Підвисоцького, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Вергелес Костянтин Миколайович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та суспільних наук, Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова (Україна, Вінниця)

Вергелес Тетяна Михайлівна, викладач кафедри загальної гігієни та екології, Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова (Україна, Вінниця)

Горб-Гаврильченко Інна Вікторівна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри терапевтичної стоматології та стоматології ФПО, Дніпровський державний медичний університет (Україна, Дніпро)

Данилко Михайло Валерійович, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Міжнародний науково-технічний університет академіка Юрія Бугая (Україна, Київ)

Доннікова Ірина Анатоліївна, доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії, Національний університет «Одеська морська академія» (Україна, Одеса)

Єршова-Бабенко Ірина Вікторівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, голова Одеського відділення Українського синергетичного товариства, член наукової організації CUEESC (Україна, Одеса)

Жмай Олександр Володимирович, старший викладач кафедри менеджменту охорони здоров'я, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Зубарєв Олександр Сергійович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна, Харків)

Івасик Ярослава Сергіївна, студентка, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Каранфілова Олена Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, політології, психології та права, Одеська державна академія будівництва та архітектури (Україна, Одеса)

Князькова Валентина Яківна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Ковбаса Катерина Ігорівна, студентка, Полтавський державний медичний університет (Україна, Полтава)

Козобродова Діна Михайлівна, кандидат філософських наук, докторантка кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, член наукової організації CUEEC (Україна, Київ)

Криворучко Вікторія Олегівна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри філософії, політології, психології та права, Одеська державна академія будівництва та архітектури (Україна, Одеса)

Кривцова Наталя Вячеславівна, кандидат психологічних наук, *President of the International Academy of psychosynergetics and alphalogy*, голова Товариства дослідників МАПА, керівник психологічної служби, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Куліш Павло Лаврентійович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та суспільних наук, Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова (Україна, Вінниця)

Лазор Наталія Володимирівна, старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Левицька Анна Іванівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Ляшенко Дмитро Миколайович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, Національний університет «Одеська морська академія» (Україна, Одеса)

Ляшенко-Щербакова Валерія Валеріївна, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри менеджменту, Міжнародний гуманітарний університет (Україна, Одеса)

Марічереда Валерія Геннадіївна, доктор медичних наук, професор, перший проректор, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Медянова Олена Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної психології, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна, Одеса)

Мокрієнко Еліна Миколаївна, старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Москалюк Андрій Юрійович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну, Одеський національний технологічний університет (Україна, Одеса)

Нагачевська Світлана Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Нарбутова Тамара Євгенівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології з курсом судової медицини, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Одинець Оксана Анатоліївна, аспірантка кафедри філософії та педагогіки, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Україна, Дніпро)

Петінова Оксана Борисівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Україна, Одеса)

Поплавська Тетяна Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Україна, Одеса)

Пунченко Наталія Олегівна, кандидат технічних наук, доцент, в.о. зав. кафедри інформаційних технологій, Одеський державний аграрний університет (Україна, Одеса)

Пунченко Олег Петрович, доктор філософських наук, професор кафедри стандартизації, оцінки відповідності та освітніх вимірів, Одеська державна академія технічного регулювання та якості (Україна, Одеса)

Русалкіна Людмила Георгіївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Сабат Анастасія Анатоліївна, студентка, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Савусін Микола Павлович, вчитель фізики, Одеський ліцей «Олімпієць» (Україна, Одеса)

Світлицька Віолета Романівна, аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Україна, Одеса)

Скороходова Юлія Вікторівна, студентка, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Смирнова Олена Володимирівна, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та українознавства, ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» (Україна, Дніпро)

Сорочан Кирило Володимирович, студент, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Спаський Ігор Дмитрович, старший викладач кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, Одеський національний технологічний університет (Україна, Одеса)

Стойкова Кароліна Миколаївна, студентка, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Україна, Одеса)

Терзі Олена Олександрівна, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри Національної безпеки інституту безпеки, ПрАТ «ВНЗ “Міжрегіональна академія управління персоналом”» (Україна, Київ)

Ткаченко Катерина Валеріївна, кандидатка філософських наук, викладачка Інституту медіа та комунікацій, Аньхойський університет фінансів та економіки (КНР, провінція Аньхой, м. Бенбу)

Трандафір Валерія Олегівна, студентка, Одеська державна академія будівництва та архітектури (Україна, Одеса)

Федорова Інна Валеріївна, аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Україна, Одеса)

Ханжи Володимир Борисович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Харченко Наталія Вікторівна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою, Полтавський державний медичний університет (Україна, Полтава)

Хміль Тетяна Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії і педагогіки, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Україна, Дніпро)

Чекаліна Марія Михайлівна, студентка, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Україна, Одеса)

Чернова Тетяна Михайлівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії, магістрантка спеціальності 073 Менеджмент, Одеський національний медичний університет (Україна, Одеса)

Шень Вей, студент, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (КНР)

Школьнікова Тетяна Юрївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та суспільних наук, Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова (Україна, Вінниця)

Шинкевич Олена Святославівна, доктор технічних наук, професор, професор кафедри процесів та апаратів в технології будівельних матеріалів, Одеська державна академія будівництва та архітектури (Україна, Одеса)

Шпак Ігор Вікторович, доктор медичних наук, доцент, професор кафедри акушерства та гінекології, Одеський національний медичний університет, директор КНП «Пологовий будинок 5» ОМР (Україна, Одеса)

Наукове видання

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛЮДИНА ЯК ЦІЛІСНІСТЬ:

ЛЮДСЬКЕ, ПОЗАЛЮДСЬКЕ, НАДЛЮДСЬКЕ

19 жовтня 2023 р.

м. Одеса, Україна

Макетування, верстка та дизайн обкладинки – Ляшенко В.В.

На обкладинці використана картина Ляшенко В.В.